



Kommunledningsförvaltningen
Titti Fjällgren

Kulturdepartementet
Enheten för diskrimineringsfrågor
103 33 Stockholm

Konsultation i frågor som rör det samiska folket Ds 2017:43

Härjedalens kommun avstyrker förslaget till lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket DS 2017:43

Sammanfattning

Den allmänna samrådsskyldigheten som redan gäller för statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter efter ikraftträdandet år 2010 av, Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk SFS 2009:724, har inte fått den genomslagskraft som den borde. Härjedalens kommun är positiv till att främja och stärka urfolket samernas inflytande och delaktighet i deras egna angelägenheter i beslutsprocesser men bristerna är för många i denna konsultationsförordning. Vi anser att förslaget måste omarbetas och synpunkter inhämtas från sakkunniga. Svensk Samernas riksförbund (SSR) och samebyar skall vara delaktiga eftersom att åtskilliga ärenden kommer att beröra renkötseln och därmed samebyarnas verksamhet.

Synpunkter

I remissförslaget är syftet att främja och stärka det samiska folkets inflytande över deras egna angelägenheter i beslutsprocesser. Förslaget innebär en skyldighet för regeringen, statliga förvaltningsmyndigheter, kommuner och landsting att konsultera Sametinget i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna. Konsultationen ska göras före beslut i ärendet, den ska ske i god anda och enighet ska eftersträvas, vad som framkommer vid konsultationen ska dokumenteras. Om ärendet kan få särskild betydelse för en samisk organisation eller en sameby ska även dessa konsulteras om det finns skäl för det.

Samerna är urfolk i Sverige. Urfolksrättigheter har ett förstärkt skydd jämfört med övriga minoritetsrättigheter. Folkrättsligt går regelverket för urfolk längre än för övriga minoritetsgrupper i ett land.

Vi anser att samerna skall nämnas som urfolket samer i lagstiftningarna och även hädanefter. Regeringen bör även se över ett starkare skydd för urfolket samerna.

I grundlagen har samerna status som folk och Sverige har därmed erkänt samer både som ett folk och ett urfolk. Urfolksdeklarationen antogs av FN:s generalförsamling och föreskriver bland annat i artikel 3 att urfolk har rätt till självbestämmande och därför fritt får bestämma sin politiska ställning och

fullfölja sin egen utveckling på de ekonomiska, sociala och kulturella områdena. Artikel 4 föreskriver att urfolk har rätt till självstyre i interna och lokala frågor (sid. 11-12, 16).

Det finns flera internationella dokument, såväl bindande avtal/konventioner som icke-bindande deklARATIONER som innehåller skrivningar med bäring på samråd med urfolk. Europarådet har ett flertal gånger pekat på brister gällande efterlevnaden av ramkonventionen. I Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter i artikel 15, framgår att konventionsstaterna ska skapa nödvändiga förutsättningar för att personer som tillhör nationella minoriteter effektivt ska kunna delta i det kulturella, social och ekonomiska livet samt i offentliga angelägenheter, särskilt sådana som berör dem. Om man utgår ifrån Urfolksdeklarationen, gällande självbestämmande, så är lagstiftningen gällande konsultation väldigt svagt skriven, till urfolket samernas nackdel. Det är positivt att urfolket samernas intressen blir bättre belysta, samt att den konsulterande myndigheten får en uppfattning om samernas inställning och synpunkter i det aktuella ärendet. Att urfolket samernas utlåtande endast skall tillmätas stor betydelse är vi starkt kritiska till. Det överensstämmer inte om man utgår från urfolksdeklarationen angående självbestämmande. Konsekvenserna av ett genomförande är minimalt utredda i konsultationsförslaget.

Oklarheter

Vi ställer oss frågande till vem som avgör om ärendet får särskild betydelse för samerna samt om ärendet får särskild betydelse för en samisk organisation eller en sameby. Ett ärende kan vara mer eller mindre betydelsefulla för samerna och detta kan misstolkas av konsulterande myndighet.

Den konsulterande myndigheten skall utöver kontakten med Sametinget även kontakta SSR och berörd sameby om ärendet berör renskötseln.

Terminologin vad gäller orden konsultation, samråd, förhandling, överläggning och rådfrågning måste tydliggöras och en enhetlig terminologi bör användas.

Gunnel Gyllander
Kommunchef
Herjedaelien tjielte/Härjedalens kommun